

Проект сертифікатної навчальної програми УВУ з підготовки консультантів по роботі із наслідками пережитих травматичних подій

Мета програми – підготовка фахівців із консультування осіб, які пережили травматичні події.

Цільова аудиторія – студенти магістерської та докторської програм УВУ, особи, які не є студентами УВУ, але мають закінчену вищу освіту (ступінь бакалавра або магістра) з психології.

Тривалість програми

150 академічних годин, час навчання – 6 місяців:

- 96 академічних годин теорії і практичної тренінгової роботи (12 навчальних днів: 2 навчальні дні щомісяця, тривалістю 8 академічних годин кожний);
- 54 академічних години самостійної роботи (робота в інтервізійних групах, опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до завершальної процедури сертифікації).

Знання і компетенції, які засвоюють учасники сертифікатної навчальної програми

Після закінчення курсу випускник має:

знати:

- основні принципи, цілі, види та етапи процесу психологічного консультування;
- особливості позиції консультанта на різних етапах психологічного консультування;
- техніки психологічного консультування, умови налагодження і підтримання консультативного контакту з клієнтом у процесі психологічного консультування;
- підходи до визначення стресу, причини та механізми його виникнення, види та стадії переживання стресової ситуації;
- визначення поняття психічної (психологічної) травми, типи травми та види травмуючих подій, механізми переживання психотравми, наслідки пережитих травмуючих подій;
- поняття посттравматичного стресового розладу, типи, види, причини виникнення ПТСР;
- особливості переживання травматичного досвіду у дитячому і підлітковому віці;
- особливості кризової інтервенції та першої психологічної допомоги;
- особливості психологічної діагностики, психологічного консультування та основні психотерапевтичні методи у роботі з особами, які переживали травматичні події;
- психологічні особливості горювання;

володіти:

- базовими навичками психологічного консультування;
- навичками налагодження консультативного контакту з клієнтом;
- навичками психологічної діагностики травми та ПТСР;
- базовими навичками проведення кризової інтервенції та надання першої психологічної допомоги;
- навичками вибору психологічних технік у роботі з особами, які пережили травматичний досвід;
- навичками психологічного консультування осіб, які переживають втрату;

вміти:

- встановлювати консультативний контакт із клієнтом;
- проводити психологічний супровід для категорії клієнтів у процесі горювання та переживання втрати;
- використовувати техніки стабілізації у роботі з особами, які пережили травматичний досвід.

Теми, включені до сертифікатної навчальної програми

1. **Загальні проблеми психологічного консультування** (визначення психологічного консультування, його базові принципи, цілі та види; етичні принципи психологічного консультування; психологічне консультування і психотерапія; структура процесу консультування; роль і місце консультанта в консультативному процесі; вимоги до особистості консультанта; особливості взаємодії «психолог-клієнт» у практиці психологічного консультування; консультативний контакт, навички підтримання консультативного контакту тощо).
2. **Процес психологічного консультування** (моделі процесу консультування; етапи процесу психологічного консультування; організація та методика діагностичного процесу в ході психологічного консультування; перша зустріч з клієнтом; оцінка проблем клієнтів; робота із мотивацією клієнта на первинних етапах консультування; роль консультанта на етапі планування вирішення проблеми і реалізації розробленого плану; завершальний етап психологічного консультування).
3. **Базові навички психологічного консультування** (основні процедури і техніки консультування: техніки уважної поведінки, відкриті запитання, віддзеркалення почуттів, саморозкриття, зворотній зв'язок, конфронтація, невербальний вплив, активне слухання, підтримка, фокусування, вільні асоціації та інші; можливості використання окремих технік на різних етапах психологічного консультування і при роботі з різними категоріями клієнтів).

4. **Поняття стресу** (стрес, причини виникнення стресу, механізми, види стресу, стадії переживання стресової ситуації, нейробіологічні та психологічні аспекти стресу, гострий стрес, оцінка рівня стресу, методи допомоги та самопомоги у стресових ситуаціях).
5. **Поняття травми у психології та психотерапії** (історія травми, травматизація як екстремальний стрес, типи травми, види травмуючих подій, наслідки пережитих травмуючих подій, колективна травма).
6. **Психологічна (психічна) травма** (типи пам'яті (імпліцитна та експліцитна) у контексті травми, типові фази травматичної кризи, механізми переживання психологічної травми, чинники, які впливають на переживання психотравми, позитивні аспекти психологічної травми).
7. **Особливості переживання травматичного досвіду у дитячому та підлітковому віці** (вікові особливості як чинник переживання травматичного досвіду, чинники виникнення ПТСР у дитячому та підлітковому віці, особливості протікання процесу ПТСР у дітей та підлітків, загальні особливості психологічної роботи із дітьми та підлітками, які пережили травматичні події).
8. **Кризова інтервенція та особливості надання першої психологічної допомоги особам, які пережили травматичні події** (основи кризової інтервенції, етапи і техніки кризової інтервенції, завдання кризового інтервента, психологічний дебрифінг, умови його застосування, завдання та структура, роль кризової інтервенції у системі психологічної допомоги особам, які пережили травматичні події, поняття про першу психологічну допомогу, завдання першої психологічної допомоги).
9. **Загальна характеристика посттравматичного стресового розладу** (поняття посттравматичного стресу, причини виникнення та клінічні вияви ПТСР, типи та види ПТСР, теоретичні моделі посттравматичного стресового розладу (психодинамічний підхід, когнітивні моделі, психосоціальна, інформаційна, психофізіологічна, мультифакторна моделі та ін.), критерії діагностики ПТСР).
10. **Психологічна діагностика та психологічна допомога при посттравматичному стресовому розладі** (проблеми психодіагностики ПТСР, методи та методики діагностики ПТСР, базові принципи психологічної роботи з особами із ПТСР, стратегії психологічної роботи при ПТСР, загальні цілі психотерапевтичної роботи при ПТСР, основні стадії психотерапевтичної роботи при ПТСР, індивідуальна і групова психологічна робота з особами із ПТСР).
11. **Психологічні особливості горювання** (втрата та горе, гостре горе, процеси, які відбуваються при горюванні, комплекси симптомів горя, типові симптоми горя, моделі переживання горя, критичні періоди переживання горя, патологічні реакції горя, психологічне консультування та психотерапевтична робота із темою втрати).

12. **Психотерапевтичні методи лікування психологічної травми (терапевтичні інтервенції)** (травмафокус, ТФ-КПТ, EMDR та ін., техніки стабілізації після травми, зупинка дисоціації, розвиток ресурсів, профілактика емоційного вигорання у фахівців, які надають психологічну допомогу особам із пережитим травматичним досвідом).

Рівень викладання

Підготовку спеціалістів проводять викладачі з дипломами акредитованих університетів, рівень кваліфікації яких підтверджений членством у європейських професійних спілках (ЕАР, ЕАГТ та інші).

Завершальна процедура сертифікації

- Захист випускної письмової роботи (під час навчання учасники пишуть роботу, яка має містити теоретичний аналіз наукової літератури з обраної теми і власні міркування автора щодо цієї проблеми; тему роботи учасники узгоджують із викладачами програми).
- Представлення випадку власної консультативної роботи із клієнтом, який має досвід пережитих травматичних подій.

Сертифікат

За результатами навчання учасник програми отримує Сертифікат, у якому вказується: назва навчального закладу (УВУ), навчальної програми, ім'я та прізвище учасника, назва спеціальності (наприклад, «Консультант по роботі із наслідками пережитих травматичних подій»), загальна кількість годин навчальної програми, перелік прослуханих тем з кількістю годин навчання, дата закінчення навчання (період, протягом якого відбувалося навчання), прізвища і підписи викладачів програми.

+ інший варіант оформлення сертифікату – не вказувати конкретної спеціальності, а вказати: «сертифікат засвідчує, що (ім'я та прізвище учасника) успішно пройшов (-ла) навчання за освітньою програмою УВУ з підготовки фахівців по роботі із наслідками травматичних подій і може надавати консультативні послуги особам, які мають досвід пережитих травматичних подій»